

ИНД-66

Иргэний Нисэхийн Багц Дүрэм

**Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний
ажилтны үнэмлэхжүүлэлт**

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР

Энэ Дүрэм нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэл олгох;
- тухайн үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалт.

Энэхүү дүрэм нь Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн Сайдын баталсан ИНД-66-ийн цахим хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэл хийх зорилгоор хэрэглэнэ. Хүчин төгөлдөр ИНД-66, түүний нэмэлт өөрчлөлтийн хуулбарыг ИНЕГ-аас, эсхүл www.mcaa.gov.mn веб сайтаас татаж авах боломжтой.

Мэдээлэл

Гишүүн улсуудын иргэний нисэхийн дүрмийг сайжруулах замаар иргэний нисэхийн салбарт нэгдсэн нэг дүрмийн зохицуулалтад шилжих Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллага /ICAO/ -ын 1992 оны 29-р чуулганы А29-3 тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор, Монгол Улс болон Шинэ Зеланд улсын ИНЕГ-ын хооронд 1999 оны 5 дугаар сарын 6-ны өдөр байгуулсан “Техникийн Хамтын Ажиллагааны Санамж Бичиг”-ийг үндэслэн Монгол Улсын Иргэний нисэхийн багц дүрмийг боловсруулсан.

Өөрчлөлтийн түүх**Хүчин төгөлдөр огноо**

Анхны боловсруулалт	2007 оны 5 сарын 04
Нэмэлт, өөрчлөлт 1	2010 оны 4 сарын 16
Нэмэлт, өөрчлөлт 2 (шинэчлэлт)	2017 оны ... сарын ...

Тэмдэглэл: ИНД-66-ийн шинэчлэлтийг англи болон монгол хэл дээр, NZ Part 66 Amend.5-д үндэслэн боловсруулсан болно.

Гарчиг

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл	5
66.1. Хамрах хүрээ	5
66.3. Тодорхойлолт	5
66.5. Үнэмлэх болон гэрчилгээ.....	5
66.7. Үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэл эзэмших хүсэлт	5
66.9. Үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэл олгох	6
66.11. Үнэмлэх болон гэрчилгээний хугацаа.....	7
66.13. Шалгалт	7
66.15. Шалгалтын үед хориглох зүйлс.....	7
66.17. Согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодистой холбоотой зөрчил	8
66.19. Эрүүл мэндийн шаардлага.....	8
В Бүлэг - Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үнэмлэх	9
66.51. Хамрах хүрээ.....	9
66.53. Нөхцөл хангах шаардлага	9
66.55. Эрх, хязгаарлалт.....	10
66.57. Туршлага хадгалах шаардлага	10
С Бүлэг - Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн зэрэглэл	11
66.101. Хамрах хүрээ.....	11
66.103. Нөхцөл хангах шаардлага	11
66.105. Эрх	11
Д Бүлэг - Техник үйлчилгээг баталгаажуулах гэрчилгээ	12
66.151. Хамрах хүрээ.....	12
66.153. Нөхцөл хангах шаардлага	12
66.155. Эрх	12
Е Бүлэг – Шалгах эрхийн гэрчилгээ	13
66.201. Хамрах хүрээ.....	13
66.203. Нөхцөл хангах шаардлага	13
66.205. Эрх, хязгаарлалт.....	13
66.207. Туршлага хадгалах шаардлага	14
Хавсралт А - Шилжилтийн зохицуулалт	15
Хавсралт В - Бүлгийн болон маягийн зэрэглэл	15
В.1. Бүлэг.....	15
В.2. Маяг.....	16
Хавсралт С - Нэмэлт эрх	17

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл

66.1. Хамрах хүрээ

Энэ Дүрэм нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэл олгох;
- (2) тухайн үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалтын.

66.3. Тодорхойлолт

Нөөц

66.5. Үнэмлэх болон гэрчилгээ

Энэ Дүрмийн дагуу дараах үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэл олгоно:

- (1) дараах нэг, эсхүл хэд хэдэн категорийн агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үнэмлэх (AMEL):
 - (i) онгоц;
 - (ii) роторт-хөлөг;
 - (iii) хүчний төхөөрөмж;
 - (iv) цахилгаан;
 - (v) хэрэглэл;
 - (vi) радио холбоо;
 - (vii) агаараас хөнгөн агаарын хөлөг;
- (2) техник үйлчилгээг баталгаажуулах гэрчилгээ (MAC);
- (3) шалгах эрхийн гэрчилгээ (IAC);
- (4) Хавсралт В–д заасан бүлгүүдийн бүлгийн зэрэглэл;
- (5) агаарын хөлгийн болон бүрдэл хэсгийн зэрэглэл.

66.7. Үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэл эзэмших хүсэлт

(a) Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үнэмлэх (цаашид AMEL гэх), үнэмлэхний нэмэлт категори, эсхүл техник үйлчилгээг баталгаажуулах гэрчилгээ (цаашид MAC гэх) эзэмших хүсэлт гаргагч нь САА 24066/01 маягтыг бөглөж, зохих төлбөрийн баримтын хамт Даргад ирүүлнэ.

(b) Шалгах эрхийн гэрчилгээ (цаашид IAC гэх) эзэмших хүсэлт гаргагч нь САА 24066/03 маягтыг бөглөж, зохих төлбөрийн баримтын хамт Даргад ирүүлнэ.

(c) Хүсэлт гаргагч нь Конвенцийн Хэлэлцэн тохирогч гадаад улсаас олгосон хүчинтэй үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ эзэмшигч болохыг үндэслэн, энэ зүйлийн (a),

эсхүл (b)-ийн шаардлага дээр нэмж тухайн үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээгээ Даргад хүргүүлэх үүрэгтэй.

(d) AMEL-зэрэглэл авах хүсэлт гаргагч нь САА24066/02 маягтыг бөглөж, зохих төлбөрийн баримтын хамт Даргад ирүүлнэ.

(e) САА24066/01, САА24066/02, САА24066/03 маягт нь дараах мэдээллийг шаардана:

- (1) хүсэлт гаргагчийн нэр болон Монгол Улсад ажил үүрэг гүйцэтгэх хаяг;
- (2) тухайн маягтад заасан, хүсэлт гаргагчтай холбоотой Даргын шаардаж болох нэмэлт мэдээлэл.

66.9. Үнэмлэх, гэрчилгээ болон зэрэглэл олгох

(a) Хэрэв Дарга дараах шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, хүсэлт гаргагч нь энэ Дүрмийн дагуу үнэмлэх, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэл авах эрхтэй:

- (1) хүсэлт гаргагч нь тохирох зөв хүн бол;
- (2) хүсэлт гаргагч нь тухайн үнэмлэх, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэлийн эрх үүргийг хэрэгжүүлэхийн тулд агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний баримт бичгийн батлагдсан хэл дээр хангалттай унших, ярих, ойлгох чадвартай бол;
- (3) хүсэлт гаргагч нь тухайн холбогдох Бүлгийн үнэмлэх, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэлийн нөхцөл хангах шаардлагыг хангасан бол;
- (4) тухайн гэрчилгээ, эсхүл үнэмлэхийг олгох нь нисэхийн аюулгүй ажиллагааны ашиг сонирхолд харшлахгүй бол.

(b) Хэрэв Дарга дараах шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, үнэмлэх, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэл эзэмших хүсэлт гаргагч нь Конвенцийн Хэлэлцэн тохирогч гадаад улсаас олгосон хүчинтэй үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ эзэмшигч гэдэг үндэслэлээр үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ авах эрхтэй:

- (1) хүсэлт гаргагч нь хүлээн зөвшөөрөхүйц үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ эзэмшигч бол;
- (2) хүсэлт гаргагч нь тохирох зөв хүн бол;
- (3) тухайн гэрчилгээ, эсхүл үнэмлэхийг олгох нь нисэхийн аюулгүй ажиллагааны ашиг сонирхолд харшлахгүй бол;
- (4) хүсэлт гаргагч нь 66.53 (a)–д шаардсан нисэхийн хууль, дүрмийн болон аман шалгалтад тэнцсэн бол.

(c) ИНЕГ-тай Хамтын ажиллагааны зохицуулалтын гэрээтэй улсын эрх бүхий байгууллагаас олгосон агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний үнэмлэх эзэмшигч нь энэ Дүрмийн дагуу олгох үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ эзэмших эрхтэй, хэрэв эзэмшигч нь Монгол улсын Иргэний нисэхийн тухай хууль болон даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц аман шалгалтыг амжилттай өгсөн бол.

66.11. Үнэмлэх болон гэрчилгээний хугацаа

- (a) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон AMEL-ийг хуульд заасны дагуу түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосноос бусад тохиолдолд тухайн гэрчилгээ эзэмшигчийн насан туршид хүчинтэй байна.
- (b) MAC-ийг дараах хугацаагаар олгож болно:
- (1) 24 сар хүртэл; эсхүл,
 - (2) тухайн агаарын хөлгийн үндсэн зохион бүтээгчид 5 жил хүртэл.
- (c) IAC-ийг 60 сар хүртэл хугацаагаар олгож болно.
- (d) Түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосон AMEL, MAC, эсхүл IAC эзэмшигч нь тухайн баримт бичгийг Даргад хураалгана.

66.13. Шалгалт

- (a) Энэ Дүрмийн дагуу үнэмлэх, зэрэглэл, эсхүл гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч бүр нь:
- (1) аливаа шалгалтанд биеийн байцаалттай ирнэ;
 - (2) бичгийн шалгалтандаа тэнцэхийн тулд боломжит дүнгийн 70%-иас доошгүйг авсан байна;
 - (3) аман шалгалтын хувьд, тухайн шалгалт өгч буй сэдвээр ажлын мэдлэгээ шалгуулна.
- (b) Нисэхийн хууль, дүрмийн бичгийн шалгалтын тэнцсэн дүн 5 жилийн хугацаанд хүчинтэй байх ба бусад сэдвийн бичгийн шалгалтын тэнцсэн дүн насан туршид хүчинтэй байна.
- (c) Энэ дүрмийн 66.53(a)(3)-т шаардсан аман шалгалтыг өгөхийн тулд тухайн хүсэлт гаргагч нь 66.53(a)(2) болон (4)-т заасан бичгийн шалгалт болон туршлагад тавих шаардлагыг хангасан байх үүрэгтэй.
- (d) Энэ дүрмийн 66.53(a)(2) болон (3)-т шаардсан тухайн бичгийн, эсхүл аман шалгалтанд 3 удаа тэнцээгүй хүсэлт гаргагч нь сүүлчийн шалгалтын өдрөөс хойш 3 сарын дотор тухайн шалгалтыг дахин өгөхөөр хандах эрхгүй.

66.15. Шалгалтын үед хориглох зүйлс

- (a) Энэ Дүрмийн дагуу аливаа шалгалтын үед, аливаа этгээд нь шалгалт авч буй ажилтны зөвшөөрөлгүйгээр:
- (1) бусад этгээдээс хуулах; эсхүл
 - (2) мэдээллийн аливаа эх үүсвэр ашиглах; эсхүл
 - (3) шалгалт авч буй ажилтнаас бусад этгээдтэй аливаа арга замаар харьцах; эсхүл
 - (4) бусдын өмнөөс шалгалт өгөх; эсхүл

- (5) тухайн шалгалт авч байгаа этгээдийн зөвшөөрөлгүй, бичмэл, эсхүл хэвлэмэл материалыг шалгалтын өрөөнөөс авч гарах; эсхүл
 - (6) тухайн шалгалтын үед олгосон цахим, бичмэл, эсхүл хэвлэмэл материалыг аливаа арга хэлбэрээр, эсхүл хэрэгсэл ашиглан хуулбарлах; эсхүл
 - (7) шалгалтын өрөөнд зөвшөөрөгдөөгүй материал авч орох.
- (b) Энэ зүйлийн (a)-д заасан аль нэг үйлдлийг хийсэн этгээдэд Дарга дараах шийтгэлийг бүгдийг, эсхүл алийг нь ч ногдуулна:
- (1) тухайн сэдвийн шалгалтад тэнцээгүйд тооцох;
 - (2) өмнө нь тэнцсэн шалгалтын сэдвийг бүгдийг, эсхүл алийг нь ч хүчингүйд тооцох;
 - (3) цаашид ИНД-ийн дагуу өгөх шалгалтад 12 сар хүртэл хугацаанд оруулахгүй байх;
 - (4) тухайн этгээдэд энэ Дүрмийн дагуу олгосон аливаа үнэмлэх, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэлийг түдгэлзүүлэх, эсхүл хүчингүй болгох.

66.17. Согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодистой холбоотой зөрчил

Согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодисын аливаа хуулийн дагуух тест өгөхөөс татгалзсан үйлдлийг багтаасан, согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодистой холбоотой гэмт хэргийн аливаа шийтгэл нь тухайн этгээдийг үнэмлэх эзэмшихэд тохирох зөв хүн хэвээр байгаа эсэхийг дахин тогтоох үндэслэл болно. Тухайн шийтгэл нь үнэмлэх олгохоос татгалзах, эсхүл түдгэлзүүлэх, эсхүл хүчингүй болгох үр дагаварт хүргэж болно.

66.19. Эрүүл мэндийн шаардлага

Энэ Дүрмийн дагуу олгосон үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ эзэмшигч нь өөрт болон аливаа бусад этгээдэд хохирол учруулж болох эрсдэл үүсгэх эрүүл мэндийн дутагдалтай, эсхүл тухайн дутагдал нь даамжирч байгаа бол үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээний эрхийг хэрэгжүүлэхгүй.

В Бүлэг - Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үнэмлэх

66.51. Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь AMEL олгох, тухайн үнэмлэхний эрх, хязгаарлалт болон туршлага хадгалах шаардлагыг тогтооно.

66.53. Нөхцөл хангах шаардлага

(a) AMEL эзэмших этгээд нь дараах үүрэгтэй:

- (1) 21 нас хүрсэн байх;
- (2) нисэхийн хууль, дүрмийн шалгалтыг багтаасан бичгийн шалгалт, эсхүл тэдгээртэй дүйцэх дараах шалгалтад тэнцсэн байх:
 - (i) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц;
 - (ii) хүсэлт гаргасан тухайн үнэмлэхний категорийн агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үүрэг, хариуцлагатай холбоотой;
- (3) AMEL эзэмшигчийн хэрэгжүүлэх үүрэг, хариуцлагын талаарх тухайн этгээдийн ойлголт болон практик хэрэглээг хамарсан аман шалгалтад тэнцсэн байх;
- (4) дараах аль нэг шаардлагыг бүрэн хангасан байх:
 - (i) нисэхийн мэргэжлийн техникийн сургууль төгссөн дадлагажигч нь агаарын хөлгийн их бие, хүчний төхөөрөмж, эсхүл авионикийн төхөөрөмж үйлдвэрлэх, техник үйлчилгээ хийх, эсхүл модификаци хийхэд өргөн ашигладаг үйл ажиллагааны журам, дадлага, материал, багаж, машин- багаж болон төхөөрөмжийг хамарсан албан ёсны техникийн сургалтыг багтаасан, нисэхэд хамаарах бодит ажлын 48 сарын туршлагыг аль ч цаг хугацаанд хуримтлуулсан байх; эсхүл
 - (ii) нисэхийн бус, холбогдох мэргэжлийн техникийн сургууль төгссөн дадлагажигч нь тухайн сургуулийг төгссөний дараа, агаарын хөлгийн их бие, хүчний төхөөрөмж, эсхүл авионикийн төхөөрөмж үйлдвэрлэх, техник үйлчилгээ хийх, эсхүл модификаци хийхэд өргөн ашигладаг үйл ажиллагааны журам, дадлага, материал, багаж, машин-багаж болон төхөөрөмжийг хамарсан нисэхэд хамаарах бодит ажлын 36 сарын туршлагыг хуримтлуулсан байх; эсхүл
 - (iii) агаарын хөлгийн их бие, хүчний төхөөрөмж, эсхүл авионикийн төхөөрөмж үйлдвэрлэх, техник үйлчилгээ хийх, эсхүл модификаци хийхэд өргөн ашигладаг үйл ажиллагааны журам, дадлага, материал, багаж, машин-багаж болон төхөөрөмжийг хамарсан нисэхэд хамаарах бодит ажлын 60 сарын туршлагыг хуримтлуулсан байх; эсхүл
 - (iv) хэрэв Иргэний нисэхийн тухай хууль болон ИНД-141, эсхүл ИНД-147-ийн дагуу олгосон гэрчилгээнд тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрсөн бол, нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн зохион байгуулсан 36 сараас доошгүй хугацаатай

хяналттай сургалт, дадлагыг багтаасан цогц сургалтад амжилттай хамрагдсан байх.

(b) Энэ зүйлийн (a)(4)-д заасан нөхцөл бүрийн хувьд, хүсэлт гаргасан үнэмлэхний тухайн категорид тохирох 24 сарын туршлагатай байна.

(c) Хэрэв тухайн эзэмшигч нь энэ зүйлийн (a)(2)-т шаардсан зохих шалгалтад тэнцсэн бөгөөд дараах шаардлагыг хангасан бол, AMEL эзэмшигч нь нэмэлт категори авах эрхтэй:

- (1) хүсэлт гаргасан тухайн үнэмлэхний категорид тохирох 24 сарын туршлагатай; эсхүл
- (2) хэрэв тухайн хүсэлт гаргагч нь 10 жил, эсхүл түүнээс дээш хугацаанд AMEL – ийн эрхийг хэрэгжүүлсэн бол, хүсэлт гаргасан тухайн үнэмлэхний категорид тохирох 12 сарын ажлын туршлагатай.

66.55. Эрх, хязгаарлалт

(a) Энэ зүйлийн (b), (c) болон ИНД-145.5-ын шаардлагыг харгалзан, AMEL нь тухайн эзэмшигчид дараах эрхийг олгоно:

- (1) агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийн техник үйлчилгээг гүйцэтгэх, эсхүл хяналт тавих;
- (2) техник үйлчилгээний дараа агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийг ашиглалтад шилжүүлэх.

(b) AMEL эзэмшигч нь тухайн агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийн мэдлэгтэй байх ба дараах шаардлагыг хангаснаас бусад тохиолдолд, тухайн үнэмлэхний эрхийг агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсэгт хэрэгжүүлэхгүй:

- (1) тухайн агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийн хувьд Хавсралт В-д заасан холбогдох бүлгийн, эсхүл маягийн зэрэглэл эзэмшдэг; эсхүл
- (2) тухайн эрх нь Хавсралт С-д заасан нэмэлт эрх бол.

(c) AMEL эзэмшигч нь тухайн төхөөрөмжийг ашиглах сургалтанд хамрагдсаныг нотлох баримт байгаагаас бусад тохиолдолд, тусгай тестийн төхөөрөмж ашиглахыг шаардсан, Хавсралт С-д заасан нэмэлт эрхийг хэрэгжүүлэхгүй.

66.57. Туршлага хадгалах шаардлага

AMEL эзэмшигч нь өмнөх үргэлжилсэн 24 сарын дотор дараах шаардлагыг хангаснаас бусад тохиолдолд, тухайн үнэмлэхний эрхийг хэрэгжүүлэхгүй:

- (1) 6 сараас доошгүй хугацаанд:
 - (i) тухайн үнэмлэхний эрхийг хэрэгжүүлсэн байх; эсхүл
 - (ii) эзэмшиж байгаа зэрэглэлтэй холбоотой агаарын хөлгийн техник үйлчилгээнд хяналт тавьж, удирдан зохион байгуулсан байх; эсхүл
 - (iii) эзэмшиж байгаа зэрэглэлтэй холбоотой техникийн сургалтад багшлах ажлыг гэрчилгээжсэн сургалтын байгууллагад гүйцэтгэсэн байх; эсхүл

- (iv) энэ зүйлийн (i), (ii), эсхүл (iii)-д заасан ажлын аль алинд нь оролцсон байх; эсхүл
- (2) AMEL эзэмшигчийн хэрэгжүүлэх үүрэг, хариуцлагын талаарх тухайн этгээдийн ойлголт болон практик хэрэглээг хамарсан аман шалгалтад тэнцсэн байх.

С Бүлэг - Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн зэрэглэл

66.101. Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн бүлгийн зэрэглэл болон агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн маягийн зэрэглэлд тавих шаардлагыг тогтооно.

66.103. Нөхцөл хангах шаардлага

Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн бүлгийн, эсхүл маягийн зэрэглэл эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) тохирох категори бүхий хүчинтэй AMEL эзэмшдэг байх;
- (2) хүсэлт гаргасан тухайн зэрэглэлийн маяг, эсхүл агаарын хөлгийн бүлэг, эсхүл бүрдэл хэсэгт 6 сар ажилласан практик туршлагатай байх;
- (3) дараах шалгалтыг амжилттай өгсөн байх;
 - (i) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц шалгалт; эсхүл
 - (ii) хүсэлт гаргасан тухайн зэрэглэлийн агаарын хөлгийн маяг, эсхүл бүрдэл хэсэгтэй холбоотой дараах сургалтын курсийн:
 - (A) иргэний нисэхийн тухай хууль болон ИНД-141, эсхүл ИНД-147-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн зохион байгуулсан, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалт зохион байгуулахыг зөвшөөрсөн бол; эсхүл
 - (B) тухайн хамааралтай агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийн үйлдвэрлэгчийн зохион байгуулсан; эсхүл
 - (C) Хэлэлцэн тохирогч гадаад улсын эрх бүхий байгууллага зөвшөөрөл олгосон.

66.105. Эрх

(a) Бүлгийн зэрэглэл нь AMEL эзэмшигчид, тухайн үнэмлэхний эрхийг, Хавсралт В-гийн хамаарах бүлгийн тодорхойлолтод багтсан аливаа агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсэгт хэрэгжүүлэх эрхийг олгоно.

(b) ИНД-145.5-ын шаардлагыг харгалзан, маягийн зэрэглэл нь AMEL эзэмшигчид, тухайн үнэмлэхний эрхийг, тухайн зэрэглэлд заасан агаарын хөлөг маяг, эсхүл бүрдэл хэсэгт хэрэгжүүлэх эрхийг олгоно.

D Бүлэг - Техник үйлчилгээг баталгаажуулах гэрчилгээ

66.151. Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь МАС олгох болон тухайн гэрчилгээний эрх, хязгаарлалтын шаардлагыг тогтооно.

66.153. Нөхцөл хангах шаардлага

МАС эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) хүсэлт гаргасан МАС-д хамаарах тухайн тодорхой маяг, эсхүл агаарын хөлгийн бүлэг, эсхүл бүрдэл хэсгийн хувьд, Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц ажлын практик туршлагатай байх;
- (2) хүсэлт гаргасан МАС-д хамаарах тухайн тодорхой маяг, эсхүл агаарын хөлгийн бүлэг, эсхүл бүрдэл хэсгийн хувьд:
 - (i) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх; эсхүл
 - (ii) нисэхийн хууль, дүрмийн шалгалтыг багтаасан, Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц шалгалтад тэнцсэн байх.

66.155. Эрх

(a) МАС-д тухайн гэрчилгээ эзэмшигчийн хэрэгжүүлж болох эрхийг заана.

(b) МАС нь дараах эрхийг олгож болно:

- (1) AMEL эзэмшигч нь 66.103(2)-т шаардсан практик туршлагагүй гэрчилгээ эзэмшигч бол аливаа агаарын хөлгийн маягт техник үйлчилгээ гүйцэтгэж, ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлэх; эсхүл
- (2) тухайн этгээд нь AMEL эзэмшигч биш боловч, Дарга тухайн этгээдийг ур чадвартай гэж үзвэл дараах техник үйлчилгээг гүйцэтгэх, эсхүл хяналт тавих:
 - (i) тухайн гэрчилгээнд заасан техник үйлчилгээг агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсэгт гүйцэтгэх болон тухайн агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийг ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлэх; эсхүл
 - (ii) ИНД-21-ийн Н Бүлгийн дагуу олгосон тусгай категорийн нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээтэй агаарын хөлгийн техник үйлчилгээг гүйцэтгэх, ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлэх.

Е Бүлэг – Шалгах эрхийн гэрчилгээ

66.201. Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь IAC олгох болон тухайн гэрчилгээний эрх, хязгаарлалтын шаардлагыг тогтооно.

66.203. Нөхцөл хангах шаардлага

IAC эзэмших этгээд нь дараах үүрэгтэй:

- (1) энэ Дүрмийн дагуу олгосон, онгоц болон хүчний төхөөрөмжийн категори, эсхүл роторт-хөлөг болон хүчний төхөөрөмжийн категорийн аль алианаар зэрэглэлтэй AMEL эзэмшдэг ба хүсэлт гаргах үедээ:
 - (i) тухайн үнэмлэхийг 60 сараас доошгүй хугацаагаар эзэмшсэн байх;
 - (ii) 66.57-д заасан туршлага хадгалах шаардлагыг 60 сараас доошгүй хугацаанд хангасан байх.
- (2) өмнөх үргэлжилсэн 24 сарын хугацаанд:
 - (i) AMEL-ийн эрхийг хэрэгжүүлсэн байх; эсхүл
 - (ii) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээнд хяналт тавьж, удирдан зохион байгуулсан байх.
- (3) агаарын хөлгийн их биений их засвартай холбоотой Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц шалгалтад тэнцсэн байх:
- (4) дараах этгээдийн зохион байгуулсан сургалтын зааварчилгааг амжилттай төгсөж, агаарын хөлөг болон бүрдэл хэсэг нь ИНД-ийн шаардлагыг хангаж байгааг тогтоох үзлэг хийх бичгийн шалгалтад тэнцсэн байх:
 - (i) ИНД-147-ийн дагуу олгосон техник үйлчилгээний сургалтын байгууллагын гэрчилгээ, эсхүл техник үйлчилгээний сургалтын байгууллагын хязгаарлагдмал гэрчилгээ эзэмшигчийн; эсхүл
 - (ii) Даргын.

66.205. Эрх, хязгаарлалт

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, IAC нь тухайн эзэмшигчид дараах эрхийг олгоно:

- (1) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний жилийн үнэлгээг (annual review) ИНД-43-ийн D Бүлгийн дагуу гүйцэтгэх;
- (2) ИНД-43-ийн E Бүлгийн дагуу хийгдсэн том хэмжээний засвар болон том хэмжээний модификацийн дараа ИНД-21-ийн Хавсралт D-д заасан тухайн техникийн өгөгдөхүүнтэй нийцэж байгааг баталгаажуулах.

(b) Этгээд нь, агаарын хөлгийн их бие, хүчний төхөөрөмж, сэнс, эсхүл аливаа холбогдох эд анги, эсхүл бүрдэл хэсгийг бүрэн гүйцэд шалгахад шаардлагатай төхөөрөмж, байгууламж болон тухайн үзлэгийн өгөгдөхүүнтэй байхаас бусад тохиолдолд, энэ зүйлийн (a)-д заасан эрхийг хэрэгжүүлэхгүй.

66.207. Туршлага хадгалах шаардлага

(a) IAC эзэмшигч нь өмнөх 12 сарын хугацаанд дараах шаардлагыг хангаснаас бусад тохиолдолд, тухайн үнэмлэхний эрхийг хэрэгжүүлэхгүй:

- (1) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний жилийн үнэлгээг ИНД-43-ийн D Бүлгийн дагуу 4-өөс доошгүй удаа гүйцэтгэсэн байх; эсхүл
- (2) том хэмжээний засвар, эсхүл том хэмжээний модификаци хийгдсэний дараа агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсэг нь ИНД-21-ийн Хавсралт D-д заасан өгөгдөхүүнтэй нийцэж байгааг 4-өөс доошгүй удаа баталгаажуулсан байх; эсхүл
- (3) энэ хэсгийн (1) болон (2)-д заагдсан ажлын аль алийг нь гүйцэтгэсэн байх; эсхүл
- (4) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц, 8-аас доошгүй цагийн сэргээх сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх; эсхүл
- (5) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц шалгалтыг амжилттай өгсөн байх.

Хавсралт А - Шилжилтийн зохицуулалт

- (a) ИНД-66-ийн дагуу өмнө олгосон үнэмлэх, эсхүл зэрэглэлийг энэ Дүрэм батлагдсанаас хойш 6 сарын дотор шинэчлэн олгоно.
- (b) Энэ Дүрэм шинэчлэгдэхээс өмнө олгосон аливаа AMEL, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэлийг, энэ Дүрмийн дагуу үнэмлэх, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэл шинэчлэн олгох хүртэл хүчинтэйд тооцно.

Хавсралт В - Бүлгийн болон маягийн зэрэглэл

В.1. Бүлэг

Зэрэглэлийг дараах Бүлгээр олгож болно:

(a) Онгоц:

Бүлэг 1: Хүчилсэн металл гадаргуутай, битүүмжлэлгүй, хураагддаггүй хөл ангитай, 5700 кг–аас хэтрэхгүй хөөрөлтийн гэрчилгээжсэн дээд жинтэй онгоц;

Бүлэг 2: Хүчилсэн металл гадаргуутай, битүүмжлэлгүй, Бүлэг 1-ээс бусад онгоцнууд;

Бүлэг 3: Үндсэн хийц нь модон эсхүл хөндий хоолой (tubular) бүтэцтэй, даавуун бүрээстэй онгоц;

Бүлэг 4: Мяндсаар хүчилсэн пластик (Fibre reinforced plastic), эсхүл төстэй материалаар үндсэн хийц нь хийгдсэн онгоц;

(b) Роторт-хөлөг:

Бүлэг 1: Поршинт хөдөлгүүр бүхий роторт- хөлөг;

Бүлэг 2: Турбинт хөдөлгүүр бүхий роторт- хөлөг;

(c) Хүчний төхөөрөмж:

Бүлэг 1: Агаарын энгийн оролттой (Normally aspirated) поршинт хөдөлгүүр;

Бүлэг 2: Агаарын нэмэлт шахуургатай (Turbocharged, supercharged) эсхүл радиал поршинт хөдөлгүүр

(d) Цахилгаан:

Бүлэг 1: 5700 кг, эсхүл түүнээс бага хөөрөлтийн гэрчилгээжсэн дээд жинтэй, битүүмжлэлтэй онгоц болон дараах цахилгааны анхдагч үүсгүүртэй битүүмжлэлгүй онгоцны цахилгаан систем;

(i) тогтмол гүйдлийн DC генератор; эсхүл

(ii) Стартер генератор; эсхүл

(iii) өөртөө шулуутгагч агуулсан хувьсах гүйдлийн Алтернатор;

Бүлэг 2: Цахилгааны анхдагч үүсгүүр болох дараах цахилгаан систем:

- (i) тогтмол гүйдлийн DC генератор, эсхүл стартер генератор болон хоёрдогч эх үүсвэр болдог тогтмол бус давтамжтай хувьсах гүйдлийн генератор; эсхүл
- (ii) тогтмол эргэлтийн төхөөрөмжөөс эргэлтээ авдаг тогтмол давтамжтай хувьсах гүйдлийн AC генератор;

(e) Хэрэглэл:

Бүлэг 1: агаарын хөлгийн хэрэглэлийн ерөнхий систем; нислэгийн хэрэглэлийн үндсэн систем; 5700 кг, эсхүл түүнээс дээш хөөрөлтийн гэрчилгээжсэн дээд жинтэй, битүүмжлэлтэй онгоцонд суурилагдсанаас бусад, хүчилтөрөгчийн систем, бүхээгийн даралтын болон агааржуулалтын систем;

Бүлэг 2: 5700 кг, эсхүл түүнээс дээш хөөрөлтийн гэрчилгээжсэн дээд жинтэй, битүүмжлэлтэй онгоцонд суурилагдсанаас бусад, air data computer системийг багтаасан auto flight болон навигацийн систем, servo driven хэрэглэл, remote reading compasses-ийг багтаасан remote gyro систем, automatic flight control систем болон inertial navigation систем;

(f) Радио холбоо:

Бүлэг 1: VHF, HF, CVR, аудио систем болон ELT-г багтаасан нислэгийн холбооны систем;

Бүлэг 2: ADF, VOR, ILS, VLF, Omega, marker beacon, GPS болон GNSS–г багтаасан нислэгийн навигацийн систем;

Бүлэг 3: Цаг агаарын радар, doppler, radio altimeter, DME, transponder, болон TCAS-г багтаасан нислэгийн анхдагч болон хоёрдогч радиолокатор;

(g) Агаараас хөнгөн агаарын хөлөг

Бүлэг 1: Халуун агаарын чөлөөт бөмбөлөг болон халуун агаарын дирижабль бүхэлдээ;

Бүлэг 2: Хийгээр дүүргэсэн дирижабль болон түүний бүрдэл хэсэг; хөдөлгүүр болон сэнс, эсхүл fan, эсхүл аль аль нь багтахгүй.

В.2. Маяг

Дарга, дараах агаарын хөлгийн, эсхүл бүрдэл хэсгийн маяг тус бүрээр агаарын хөлгийн, эсхүл бүрдэл хэсгийн маягийн зэрэглэл олгох үүрэгтэй.

- (1) **Онгоц:** битүүмжлэлтэй онгоц;
- (2) **Роторт-хөлөг:** роторт- хөлгийн Бүлэг 1, эсхүл Бүлэг 2 зэрэглэлд хамаарахгүй гэж Даргын үзсэн роторт- хөлөг;
- (3) **Хүчний төхөөрөмж:** турбинт **хүчний төхөөрөмж**;
- (4) **Цахилгаан:** 5700 кг-аас дээш хөөрөлтийн гэрчилгээжсэн дээд жинтэй, битүүмжлэлтэй онгоцонд суурилуулсан цахилгааны систем болон төхөөрөмж;

- (5) **Хэрэглэл:** 5700 кг-аас дээш хөөрөлтийн гэрчилгээжсэн дээд жинтэй, битүүмжлэлтэй онгоцонд суурилуулсан нислэгийн нэгдсэн систем (integrated flight system) ;
- (6) **Радио холбоо:** 5700 кг-аас дээш хөөрөлтийн гэрчилгээжсэн дээд жинтэй, битүүмжлэлтэй онгоцонд суурилуулсан радио холбооны бүрэн тоноглол;
- (7) **Бүрдэл хэсэг:** ИНД-43.54 (b), (c)-д заагдсан агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийн их засвар болон техник үйлчилгээ.

Хавсралт С - Нэмэлт эрх

(a) Онгоцны категори, эсхүл роторт- хөлгийн категорийн үнэмлэх эзэмшигч нь хэрэв холбогдох агаарын хөлгийн маягийн зэрэглэлтэй бол, дараах техник үйлчилгээг гүйцэтгэх, эсхүл хяналт тавих болон ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлж болно:

- (1) Бүлэг 1-ийн зэрэглэлд багтах цахилгааны болон хэрэглэлийн систем болон Бүлэг 1, 2 ба 3-ын зэрэглэлд багтах радио системд ИНД-91-ийн G Бүлэг, эсхүл ИНД-125-ын G Бүлэг, эсхүл ИНД-135-ын G Бүлэгт шаардсан холбогдох үзлэг шалгалт;
- (2) тусгай тестийн төхөөрөмж шаарддагаас бусад, тухайн агаарын хөлөг дээр хийгдэх цахилгааны ба хэрэглэлийн бүрдэл хэсэг, систем (компасын систем багтахгүй)-ийн солилт, тохируулга болон ажиллагааны тест;
- (3) цахилгаан цэнэг хуримтлуулагчийн (battery) техник үйлчилгээ;
- (4) VHF, HF радио системийг суурилуулах болон техник үйлчилгээ;
- (5) шугамын үйлчилгээний үед сольж болох эд ангийг солих;
- (6) компас системд, шууд ба зайн уншилтын компасын (direct and remote reading compasses) тэнцүүлэх тохируулга хийх, шууд уншилтын компасын системийн бүрдэл хэсгийг солихоор хязгаарлах.

(b) Хүчний төхөөрөмжийн категори бүхий үнэмлэх эзэмшигч нь хэрэв тухайн холбогдох хүчний төхөөрөмжийн маягийн зэрэглэлтэй бол дараах техник үйлчилгээг хийх, эсхүл хяналт тавих болон ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлж болно:

- (1) тусгай тестийн төхөөрөмж шаарддаггүй бол, хөдөлгүүрийн хэрэглэлийн ажиллагааг шалгах болон тест;
- (2) тусгай тестийн төхөөрөмж шаарддаггүй бол, хөдөлгүүрт хамаарах бүрдэл хэсэг, системийн солилт, тохируулга болон ажиллагааны тест;
- (3) шугамын техник үйлчилгээний үед сольж болох, хүчний төхөөрөмжид хамаарах авионикийн эд ангийг солих.

(c) Цахилгаан, хэрэглэл, эсхүл радио холбооны категорийн зэрэглэлтэй үнэмлэх эзэмшигч нь дараах техник үйлчилгээ хийх, эсхүл хяналт тавих болон ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлж болно:

- (1) Бүлэг 1-ийн зэрэглэлийн цахилгааны болон хэрэглэлийн систем болон Бүлэг 1, 2 ба 3-ын зэрэглэлийн радио холбооны системд ИНД-91-ийн G Бүлэг, ИНД-125-ын G Бүлэг, ИНД-135-ын G Бүлэгт шаардсан холбогдох үзлэг шалгалт;
- (2) тусгай тестийн төхөөрөмж шаарддагаас бусад, тухайн агаарын хөлөг дээр хийгдэх цахилгааны болон хэрэглэлийн бүрдэл хэсэг, систем (компасын систем багтахгүй)-ийн солилт, тохируулга болон ажиллагааны тест;
- (3) цахилгаан цэнэг хуримтлуулагчийн (battery) техник үйлчилгээ;
- (4) VHF, HF радио системийг суурилуулах, түүнд хийх техник үйлчилгээ;
- (5) шугамын техник үйлчилгээний үед сольж болох эд ангийг солих;

(d) Агаараас хөнгөн агаарын хөлгийн категорийн зэрэглэлтэй үнэмлэх эзэмшигч нь дараах техник үйлчилгээг хийх, эсхүл хяналт тавих болон ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлж болно:

- (1) ИНД-91-ийн G Бүлэг, ИНД-125-ын G Бүлэг, ИНД-135-ын G Бүлэгт шаардсан тогтмол үзлэг шалгалт;
- (2) тусгай тестийн төхөөрөмж шаарддагаас бусад, тухайн агаарын хөлөг дээр хийгдэх цахилгааны болон хэрэглэлийн бүрдэл хэсэг, систем (компасын систем багтахгүй)-ийн солилт, тохируулга болон ажиллагааны тест;
- (3) хэрэглэлийн холболт, цахилгааны утсыг засах, солих;
- (4) VHF, HF радио системийг суурилуулах;
- (5) шууд уншигдах компасын тэнцүүлэх тохируулга хийх, бүрдэл хэсгийг солих.

--oOo--